

Cuvânt înainte Fitoterapie. Plantele, izvor de sanatate

Stiinta secolului XXI se caracterizeaza prin adaugarea la rigurozitatea-i definitorie, a unei complexitati permanent sporita. Stiintele domeniului medicamentului nu fac exceptie de la aceasta regula.

Farmacologia este stiinta care studiaza relatiile dintre organism si medicamente, o categorie de substante biologice active. Fenomenele care rezulta din aceste interrelatii sunt, pe cat de numeroase pe atat de complexe.

Studierea si cunoasterea lor impune folosirea unor termeni de exactitate deplina si nu accepta aproximari.

Cunostintele despre medicamente sunt „farmacologice” numai cand se vorbeste in sens general. Altfel, aceste cunostinte fac parte, obligatoriu, din una dintre ramurile fundamentale sau aplicative ale farmacologiei. Ramurile fundamentale sunt:

- 1) **Farmacocinetica**, studiaza evolutia medicamentelor in organism, de la administrare la eliminare.
- 2) **Farmacodinamia**, studiaza actiunile medicamentelor asupra functiilor organismului, la doze inofensive si mecanismele lor intime.
- 3) **Farmacotoxicologia**, studiaza efectele nefavorabile (adverse) ale dozelor terapeutice si efectele toxice.

Ramurile aplicative corespund fiecareia din ramurile fundamentale si reprezinta aspectele practice ale acestora.

4) **Farmacografia** aplica datele fixate de farmacocinetica.

5) **Farmacoterapia** foloseste observatiile facute de farmacodinamie si pe baza lor stabileste indicatiile terapeutice.

6) **Farmacoepidemiologia** tine seama de fenomenele studiate de farmacotoxicologie si stabileste contraindicatiile si precautiile.

Tinand seama de cele de mai sus este clar ca **Fitoterapia este o ramura aplicativa a Farmacologiei medicamentelor vegetale.**

In cartile denumite „Fitoterapie” sunt incluse, pe langa indicatiile terapeutice, care corespund denumirii cartii si date de farmacodinamie, de farmacotoxicologie, de farmacoepidemiologie, de farmacografie. Aceste ultime date nu sunt exprimate in titlul cartii, dar sunt utile pentru a asigura eficacitatea terapeutica.

Pentru editia intaia, am considerat necesar sa pastrez termenul consacrat de Fitoterapie, care este partial corect, dar este cel inteles in prezent de majoritatea cititorilor.

*

* *

Am elaborat aceasta Fitoterapie intocmita pe structura farmacologica, oferita de clasificarea ATC a medicamentelor, folosita ca document oficial, de catre Organizatia Mondiala a Sanatatii.

Aceasta realizare permite sa se faca o comparatie intre medicamentele vegetale si cele chimice-alopate. In realitate, **plantele medicinale si farmacologia lor, asa cum sunt folosite in prezent in fitoterapie, fac parte integranta din medicamentele alopate si farmacologia lor.**

Comparatia mentionata arata cateva aspecte interesante.

– Intre cele 14 capitole ale clasificarii ATC, notate culitere A–V, corespunzatoare structurilor si functiilor importante, sunt diferite semnificative.

– Pentru plantele medicinale capitolele cele mai bogat reprezentate sunt: tractul digestiv si aparatul respirator. Se poate face observatia ca la nivelul acestor aparate, se inregistreaza procentele cele mai mari de imbolnaviri, cu multe cazuri usoare si medii, care se preteaza la tratament cu plante medicinale, care este eficient si putin agresiv.

Unele capitole au un volum mediu, inferior celor cumedicamente alocate. Sunt capitole privitoare la boli frecvent medii sau mai grave, care sunt mai bine tratate cu medicamente alocate. Citez capitolele sistemul cardiovascular, dermatologice, aparatul genito-urinar, sistemul musculoscheletic, sistemul nervos.

– Capitolul sange este aproape absent, iar capitolele hormoni, antiinfecioase, antineoplazice au dimensiuni nesemnificative.

Aceasta prezentare comparativa desi sumara, cred ca poate fi un argument intr-o pledoarie privind **utilitatea ambelor categorii de medicamente** si folosirea lor in mod justificat, potrivit stadiului actual al cunostintelor de farmacologie.

*

* *

Cartea de Fitoterapie permite inca un comentariu.

Plantele medicinale actioneaza asupra organismului datorita continutului lor in unele „substante active”.

Acestea au structuri chimice care sunt clasificate in categorii distincte. **Structurile chimice de un anumit tip au atractie (tropism) si afinitate pentru anumite structuri ale organismului.** De aici rezulta **actiuni farmacodinamice caracteristice fiecarei structuri chimice medicamentoase** si deci clasificarea in anumite grupe farmacologice.

Pe de alta parte, multe plante medicinale contin substante active cu mai multe structuri chimice diferite (taninuri, flavone, cumarine, principii amare, iridoide etc.). Aceasta determina o **selectivitate redusa a actiunilor si apartenenta unei plante medicinale la mai multe grupe farmacologice.** Semnificativ, in acest sens, este numarul mare de plante medicinale carminative (67), digestive (24), diuretice (43), antiinflamatoare (29), hipnotice si sedative (32), expectorante si emoliente (63), antitusive (33). Unele plante se gasesc in mai multe dintre grupele mentionate.

Despre autor

Dumitru Dobrescu

DE ACELASI AUTOR

SINGUR AUTOR:

– **Farmacodinamie. Lucrari practice**, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1967 (365 pag.).

– **Farmacodinamie**, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1970 (556 pag.).

– **Farmacodinamie generala. Manual de invatamant programat**, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1972 (204 pag.).

– **Farmacodinamie**. Editia a II a revizuita, Editura Didactica si Pedagogica,

Bucuresti, 1977 (588 pag.).

– **Farmacoterapie**, Editura Medicala, Bucuresti, 1981, (1053 pag.). Premiul Victor Babes al Academiei Romane. Cartea are o structura originala si contine capitolul „Farmacoepidemiologie”, pentru prima data in literatura internationala.

– **Farmacoterapie practica**, Editura Medicala, Bucuresti, 1989 (2 vol., 1058 pag.).

– **Gerontofarmacologie**, Editura Mondan, Bucuresti, 1995 (369 pag.).

– **Farmacologie homeopata generala**, Editura Minesan, Bucuresti, 2007 (267 pag.) Prima carte cu acest titlu in literatura medicala internationala – General Homeopathic Pharmacology. Edit. Tarus Media, Bucharest, 2008 (271 pag.)

– **Pharmacologie Homeopathique Générale**, Editura Similia, Lyon, 2011.

– **Farmacologia Homeopata, vol. II, Aparatul respirator**, Editura Minesan, Bucuresti, 2009.

– **Intoarcerea la natura**, Editura Universitara, Bucuresti, 2010.

PRIM AUTOR:

– **Farmacologie. Lucrari practice**, Editura IMF Bucuresti, 1971, (300 pag)

– **Asocierea medicamentelor. Incompatibilitati farmacodinamice**, Editura Medicala, Bucuresti, 1971 (183 pag.). Prima carte de acest gen in literatura internationala

– **Medicamente pentru tratamentul bolilor aparatului digestiv**, Editura Minesan, Bucuresti, 2000 (320 pag.)

– **Memomed. Memorator de Farmacologie. Ghid farmacoterapic**, Editura Minesan, Bucuresti, 17 editii anuale 1995–2011 (fiecare editie cu peste 1000 pag.).

COAUTOR:

– **Farmacologie. Lucrari practice**, Editura IMF Bucuresti 1959.

– **Produse farmaceutice romanesti**, Editura Medicala, Bucuresti, 1964 (776 pag.). 12 capitole.

– **Progrese recente in terapeutica medicala**, Editura Medicala, Bucuresti, 1965. Capitolul „Enzime in terapeutica”.

– **Farmacologie. Manual**, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1965.

– **Produse farmaceutice romanesti**, Editia a II a revizuita. Editura Medicala, Bucuresti, 1970.

– **Terapeutica medicala**, sub red. Radu Paun, Editura Medicala, Bucuresti, 1982. Capitolul „Interactiunile medicamentelor”.